

KAREL ČAPEK: JEDNOU NOHOU NA TATRÁCH

To je to: jak si jednou člověk natáhne pumpky a obuje okované boty, vejde do něho nesmírná kuráž a síla, i kdyby byl jinak seberozumnější a pohodlnější; tu se tedy řečené pumpky a boty rozběhnou nahoru, řekněme na Solisko nebo na Bujačí, lezou po balvanech, prodírají se kosodřevinou nebo polomem a pak si nahoře udýchaně sednou, pojídají špek a čokoládu a prožívají takové zvláštní blaho, složené z únavy, pýchy, závratě a údivu nad podivnou a převelikou krásou světa. Mám-li však tuto krásu vyjádřit podrobněji, musím vyjmenovat aspoň kvetoucí *Dianthus glacialis*, vyhlídku do bezmezně modrého kraje, pasoucí se stádo kamzíků, různé saxifragy, oblaka, zelená plesa, gentiany, sviště, potůčky a vodopády, polštáře silénky, strašný apetyt, divoké útesy, *Salix retusa*, rokle dýmající v mracích, dešť na horách, černomodré oměje a spoustu jiných úžasných věcí; co se týče těch kamzíků, bylo jich sedm a pásli se u Hincových ples klidně jako krávy; měli černá břicha, zářivá zrcátka pod ocásky a nohy tak pérované, jako by místo kostí měli gumové pendreký. Avšak znáte-li tak trochu kytky, dožijete se nemenších radostí; když najdete hustý koberec, ve kterém se prorůstá *Silene acaulis*, *Minuartia sedoides* a *Saxifraga Baumgarteni*, a ještě to je posázeno hvězdičkami *Primula minima* a plstnatým *cerastiem*, tu padnete na kolena a poděkujete nebi za to, že vám je přáno šlapat po zemi. A to jsem ještě nevyjmenoval zlatý kuklík, *saussureu*, starček, svertii, zvonečky *Schenchzerovy*, *andromedu*, *dryas*, kamzičnick, ba ani vznešené limby aniž co ostatního; říkám vám, jděte se na to podívat.

Nuže, když je člověk tak trochu nahoře, odkud se dívá do roviny jako do otevřené propasti, tu může být skromným, zbožným, lidumilným, ba i pokorným tvorem, a přece se neubrání jistému divokému opovření k lidem, kteří se plazí tam dole; sedí na balvanu tak trochu s pocitem orlím, s pocitem vítězným, s pocitem dobyvatelským a vysokomyslně pohrdá lidičkami, kteří sedí tam dole na židlích, majíce dlouhé kalhoty. Což mu nepřekáží, aby jaksi nepohlížel s nechutí a nenávistí na turisty, které potkává ve své výši. Patrně jim to nepřeje, že to dotáhli také tak vysoko.

Pak je ještě jeden kout světa, tamhle na polských hranicích; ale je to trochu stranou. Jmenuje se to Pieniny; teče tudyma zelená řeka Dunajec, na levém břehu je Polsko a na pravém jsme my. Na naší straně je opuštěný a poloprázdný Červený klášter a hospoda se zvláště silným a sladkým vínem; po řece Dunajci pak jezdí takové zvláštní prámy z vydlabaných kmenů a vezou vás po zelených peřejích mezi oběma státy a mezi velmi krásnými vápencovými skalami. Tato jízda je lokální zvláštnost; když odrazíte od československého břehu, vrhne se z polské strany houf kluků do vody a drží nad vaší pramicí slavobránu z vrbových prutů, začež dostanou po koruně. Tím se projevují z obou stran přátelské a blahovolné city obou sousedních států. Na naší i na polské straně roste růžová kopretina, která se jmenuje *Chrysanthemum Zawadskyi*; je to evropský unikát, ale ježto jak řečeno roste i na naší straně, uchránilo mne to od nepřátelského vpádu na polské území.

Místní jazyk se na pravém břehu nazývá slovenštinou a na levém břehu polštinou; voraři z obou států na sebe přátelsky pokřikují, jedni sjíždějíce dolů po peřejích a druzí táhnouce své vydlabané kmeny proti proudu. Tohle tedy je hranice dvou zemí, dvou jazyků, dvou kultur; protože řeka mezi oběma břehy je neutrální, prožijme hodinku neomezené mezistátní svobody; ale užívejme jí mírně, neboť pramice je poněkud vratká a proud dosti prudký. Víte, ale i na ten břeh pak člověk vystoupí s pocitem úlevy, že zas je ve vlasti.

Lidové noviny, 35, 4.9.1927, č. 446, s. 1-2.